

Малайна В.В.

ст. гр. ПДЕБ-21

*Науковий керівник: к. е. н., доцент,
доцент кафедри безпеки та правоохоронної діяльності,
Західноукраїнський національний університет*

Муравська Ю.Є.

ОХОРОНА ТА ЗАХИСТ АВТОРСЬКОГО ПРАВА В СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖАХ

На сьогодні досить актуальною є проблема порушення авторських прав у соціальних мережах і, водночас, доволі специфічною є система захисту права на недоторканність репутації, честі та гідності в мережі. Адже, Інтернет та соціальні мережі не є чимось новим, однак в умовах введення в Україні воєнного стану, в різних формах соціальні мережі стали однією з основних форм комунікації з громадськістю та пошуку шляхів подолання такого роду правопорушень.

Досліджено понятійний апарат вирішення проблем, що виникають у процесі охорони та захисту об'єктів авторського права в соціальних мережах:

- охорона авторських прав в соціальних мережах – це встановлення системи правових норм, що регулюють відносини з приводу створення і використання об'єктів інтелектуальної власності в соціальних мережах[4];

- захист авторських прав в соціальних мережах – це сукупність заходів, спрямованих на визнання та відновлення прав інтелектуальної власності в соціальних мережах у випадку їх порушення[4].

Н. Б. Москалюк зазначає: «...Важливою передумовою ефективної охорони прав інтелектуальної власності є належне правове регулювання процедури захисту вказаних прав»[6, С. 172].

Проте зауважимо у період дії воєнного стану в країні вступають в дію нові законопроекти[1], які передбачають зупинення перебігу строків, пов'язаних з охороною прав інтелектуальної власності, які можуть

обмежувати конституційні права і свободи людини і громадянина а також строків щодо процедур набуття цих прав, визначених законами та підзаконними актами України у сфері інтелектуальної власності.[5]

Проаналізуємо фактори, що перешкоджають ефективній охороні та захисту об'єктів авторського права в соціальних мережах. В Україні є необхідними спільні заходи спрямовані на розвиток законодавства нашої держави у сфері інтелектуальної власності, зміцнення технічної бази, удосконалення практики правозастосування з метою попередження, недопущення правопорушень в сфері інтелектуальної власності, покращення системи захисту прав на об'єкти інтелектуальної власності.

На думку Ю. Є. Муравської: «...Захист інтелектуальної власності відіграє важливу роль для будь-якого підприємства, однак, має особливе значення в ІТ-індустрії»[7, С. 117]. Адже, об'єкти авторського права розміщені у мережі Інтернет захищаються законодавством так як, і об'єкти поза мережею. Подібні твори є доступними для великої аудиторії у будь-якому часі та місці. Розміщення твору в Інтернеті відбувається у три етапи: оцифрування твору, надання доступу та завантаження твору користувачем на особистий носій. Однак, все це має відбуватися за згодою автора, який має виключне право на свій твір. Головним етапом розміщення твору, без якого розміщення вважатиметься нездійсненим, є надання доступу. Коли працюємо через соціальні мережі, користувачі повинні знати, що законодавство про інтелектуальну власність поширюється на будь-який вміст, який відповідає необхідним вимогам, щоб вважатися творами, які підлягають захисту. Іншими словами, законодавство яке застосовується до аналогічного світу, також застосовується до онлайн світу в контексті сайтів соціальних мереж.

Проведемо паралелі іноземного досвіду вирішення проблем, що виникають у процесі охорони та захисту об'єктів авторського права в

соціальних мережах та запропоновано ряд рекомендацій на шляху його імплементації у вітчизняну практику.

Галузь захисту авторських прав в мережі Інтернет в іноземних країнах є більш розвиненою, ніж в Україні. Країни, які зараз є провідними у боротьбі з піратством в Інтернеті, активно продовжують покращувати закони. Більшість із них практикує метод «попередження, а не боротьбу з наслідками». Все частіше наголошується на тому, щоб пірати не мали шансу заробляти. Прикладом є Китай, де блогери мають зареєструватися, так само там працює Інтернет-суд, який займається питаннями порушення авторського права[3]. В Бразилії, Японії та інших країнах, «торрент-треки» визнанні незаконними та за їх використання передбачений штраф[2]. Насправді усі розвинені країни, які борються з піратством роблять це шляхом застосування санкцій щодо порушника: штрафів або арештів.

Подаємо рекомендації щодо вирішення проблем, що виникають у процесі розкриття техніко-правових аспектів правової охорони об'єктів авторського права в соціальних мережах та сформовано портрет користувача соціальних мереж, що має за основу показник добросовісності використання об'єктів авторського права: 14% користувачів Інтернет мережі готові платити за легальний контент; 42% не готові платити за контент і вважають достатнім оплату за Інтернет; 27% впевнено вважають, що весь контент можна знайти безкоштовно; 17% вважають достатнім оплату за ТБ та фільми.

Не дивлячись на спроби врегулювати питання в Україні захисту авторських прав, залишаються нерозв'язаними багато проблем у цій галузі, наприклад: правова невизначеність понять, відсутність механізмів захисту, відсутність виплат винагороди автору з боку держави, поширення тенденцій, які спрямовані на порушення авторського права. З огляду на те основними завданнями у цій галузі є: реформа законодавства, чіткий механізм взаємодії уряду та Інтернет-компаній, які надають доступ до

мережі Інтернет, об'єднання сил національної кіберполіції з правоохоронними органами інших держав тощо.

З огляду на вищевикладене можна зробити підсумок, що проблема захисту авторських прав в мережі Інтернет залишається актуальним питанням та вимагає досліджень з боку кваліфікованих фахівців. Отже, захист авторського права в соціальних мережах потребує розроблення нових законодавчих норм не тільки на національному, а й на міжнародному рівнях. Водночас така охорона не повинна призводити до того, щоб здійснюваний контроль за використанням творів ставав перешкодою на шляху до розвитку освіти, науки, культури та інших потреб суспільства.

Список використаних джерел

1. Верховна Рада прийняла Закон про захист інтересів осіб у сфері інтелектуальної власності у період дії воєнного стану URL: <https://www.rada.gov.ua/news/razom/221193.html> дата звернення: (12.04.2022.)

2. В Японії посилили захист авторського права URL: <https://www.copyright.ru/news/main/2020/06/08/avtorstvo/> дата звернення: (11.04.2022).

3. Доступ до судді віддалений, слухання триває 20 хвилин: як працюють інтернет суди в Китаї. URL: <https://bel.biz/ecosystem/dostup-k-sude-udalyonnyj-slushaniedlitsya-20-minut-kak-rabotayut-internet-sudy-v-kitae/> (дата звернення: 11.04.2022)

4. Захист прав інтелектуальної власності URL: <https://wiki.legalaid.gov.ua/index.php/> (дата звернення 09.04.2022)

5. Конституція України: (з офіційним тлумаченням Конституційного Суду України). К.: Ліра, 2006. 26 с.

6. Москалюк Н. Б. Особливості застосування запобіжних заходів у процесі захисту прав інтелектуальної власності в цивільному процесі.

Актуальні проблеми правознавства. Науковий збірник ЮФ. ТНЕУ. № 1. Тернопіль. 2013. С. 172-178.

7. Муравська Ю. Є. Захист інтелектуальної власності в контекст створення стартапів. Всеукраїнський семінар з проблем економіки інтелектуальної власності»: збірник наукових праць І Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Київ, 18 травня 2018 р.) НДІ інтелектуальної власності НАПрН України. К.: ФОП Кравченко Я. О., 2018. С. 117-121. URL: <http://dspace.tneu.edu.ua/handle/316497/29078> (дата звернення: 09.04.2022).

Марків О. М.

*викладач кафедри кримінального права та процесу, лікар,
Західноукраїнський національний університет*

ОСОБЛИВОСТІ ПСИХОЛОГІЧНОЇ ДОПОМОГИ ТА ПІДТРИМКИ ПІД ЧАС ВІЙНИ

Війна є надзвичайно важким випробуванням: як фізичним, так і психологічним. Хоча людська психіка і здатна адаптовуватися до будь-яких труднощів, та все ж пережити бойові дії надзвичайно складно. Тому особливо актуалізуються питання збереження фізичного та психологічного здоров'я.

Наразі організовано роботу профільних організацій та психологів, які безкоштовно надають психологічну допомогу через різноманітні засоби зв'язку. Відповідно, кожна потребує особа має можливість звернутися до фахівця за порадами чи консультацією, які допоможуть триматися у цей важкий час та зберігати спокій. До порад загального характеру можна віднести:

- по можливості достатній сон (у випадку потреби завдяки прийому заспокійливого);